

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 8g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 276⁴ alin. (4)
din Codul de procedură civilă

(decizii ale instanței de apel care nu se contestă cu recurs)

CHIȘINĂU

16 iunie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 24 ianuarie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 16 iunie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare” din articolul 276⁴ alin. (4) din Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, ridicată de dl Mihai Balmuș, în interesele O.C.N. „Creditbun” S.R.L., în dosarul nr. 2a-1914/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecată de la Curtea de Apel Chișinău format din dnele Marina Anton și Liuba Prutenu și dl Ion Secrieru, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Curții de Apel Chișinău se află cauza civilă, în procedura cererilor cu valoare redusă, formulată de O.C.N. „Creditbun” S.R.L. împotriva Hotărârii Judecătoreiei Ungheni din 16 octombrie 2020.

4. La 20 august 2021, dl Mihai Balmuș a ridicat, în interesele O.C.N. „Creditbun” S.R.L., excepția de neconstituționalitate a textului „deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare” din articolul 276⁴ alin. (4) din Codul de procedură civilă .

5. Prin Încheierea din 11 noiembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 119

Folosirea căilor de atac

„Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”

7. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, sunt următoarele:

Articolul 276⁴

Soluționarea cererii

„(1) Instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii.

(2) Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar.

(3) Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

(4) Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. **Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare.**

(5) Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276³ fiind aplicabile corespunzător.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Autorul excepției susține că prevederile contestate stabilesc că deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare. Astfel, ar fi îngreunată exercitarea căilor de atac și încălcat dreptul la un recurs efectiv.

9. De asemenea, autorul menționează că, potrivit articolului 389 alin. (7) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de apel poate fi atacată cu recurs atunci când cererea de apel este examinată în procedura generală.

10. Autorul sesizării pretinde că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 16 alin. (2), 20, 23 alin. (2), 26 alin. (1), 54 alineatele (1) și (3) și 119 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură civilă, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de dl Mihai Balmuș, în interesele O.C.N. „Creditbun” S.R.L., în dosarul nr. 2a-1914/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare” din articolul 276⁴ alin. (4) din Codul de procedură civilă. Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

15. Curtea constată că textul criticat nu a constituit anterior obiect al controlului constituționalității.

16. Curtea reține că autorul sesizării a menționat incidența articolelor 16 [*egalitatea*], 20 [*accesul la justiție*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*], 26 [*dreptul la apărare*], 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] și 119 [*folosirea căilor de atac*] din Constituție.

17. Cu privire la pretinsa încălcare a articolelor 16, 23 și 54 din Constituție, Curtea reiterează că acestea nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale (a se vedea DCC nr. 90 din 15 iunie 2021, § 23; DCC nr. 177 din 23 noiembrie 2021, § 37).

18. Curtea observă că autorul sesizării susține că este lipsit de dreptul de a formula un recurs împotriva unei decizii a instanței de apel.

19. În continuare, Curtea va analiza dacă prevederile articolului 276⁴ alin. (4) din Codul de procedură civilă reprezintă vreo ingerință în dreptul la o cale de atac împotriva hotărârilor judecătorești garantate de articolul 119 din Constituție.

20. Cu titlu preliminar, Curtea reiterează că nici Constituția, nici Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu reglementează dreptul la exercitarea căilor de atac în toate procedurile judecătorești. Sub acest aspect, articolul 119 din Constituție stabilește că împotriva hotărârilor judecătorești părțile interesate pot exercita căile de atac „în condițiile legii” (a se vedea DCC nr. 32 din 25 martie 2021, § 38). Dreptul la un dublu grad de jurisdicție garantat de articolul 2 § 1 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană se referă doar la materia penală (a se vedea HCC nr. 9 din 7 aprilie 2022, § 29).

21. Curtea reiterează că acest drept se realizează în condițiile legii și, prin urmare, ține de competența legislatorului să instituie numărul căilor de atac și condițiile în care acestea pot fi exercitate cu respectarea prevederilor Constituției (a se vedea DCC nr. 177 din 23 noiembrie 2021, § 42).

22. Așadar, în prezenta cauză, Curtea nu reține incidența articolului 119 din Constituție.

23. De asemenea, din analiza dispozițiilor contestate prin prisma argumentelor din sesizare, Curtea nu a putut identifica vreo restrângere în exercițiul dreptului de

acces la un tribunal și al dreptului la apărare, garantate de articolele 20 și 26 din Constituție.

24. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare” din articolul 276⁴ alin. (4) din Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, ridicată de dl Mihai Balmuș, în interesele O.C.N. „Creditbun” S.R.L., în dosarul nr. 2a-1914/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 16 iunie 2022

DCC nr. 74

Dosarul nr. 8g/2022